SPOZIERAMY ŹRENICAMI

ŹRENICA, w staropolszczyźnie mająca postać ŹRZENICA, powinna nam się kojarzyć ze spojrzeniem, ujrzeniem, wyjrzeniem i zajrzeniem. W odległej prasłowiańszczyźnie była to zapewne „zienica” (zenica), czyli forma utworzona od prasłowiańskiego czasownika *zьjati ‘otwierać się, rozwierać się, stać otworem’ – dzisiejsze: ziać. Na skutek skojarzeń z rodziną wyrazów związanych z patrzeniem i mających rdzeń –jrze- (-źre-), takich jak ujrzeć, dojrzeć, wyjrzeć, spojrzeć, spojrzenie itd., pierwotna „zienica” (czyli ‘ta, która zieje [rozwiera swą głębię]’) przekształciła się w źrzenicę, a następnie uprościła do ŹRENICY.